

บทที่ ๕

บทบาทของคำเชื่อมในการแสดงความสัมพันธ์ทางอรรถศาสตร์ระหว่างคำนามกับคำกริยา

คำนามที่ปรากฏร่วมกับคำกริยาในประโยคต่าง ๆ นั้น บางคำจะปรากฏชิดกับคำกริยา แต่บางคำจะมีคำเชื่อมคั่นอยู่ระหว่างคำกริยากับคำนามนั้น

ตัวอย่าง

แดง / ไป / บ้าน

แดง / ไป / จากบ้าน

จาก เป็นคำเชื่อมที่คั่นอยู่ระหว่างคำกริยา ไป กับคำนาม บ้าน

คำเชื่อมที่ผู้วิจัยกล่าวถึงนี้ ดร.นววรรณ พันธุเมธา ได้ให้ความหมายไว้ว่า ได้แก่ คำที่ใช้แสดงความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งต่าง ๆ หรือระหว่างเหตุการณ์ต่าง ๆ หรือระหว่างสิ่งต่าง ๆ กับเหตุการณ์ จำแนกตามหน้าที่ได้เป็น ๕ ประเภท คือ

๑. คำเชื่อมนามกับนาม
๒. คำเชื่อมกริยากับนาม
๓. คำเชื่อมกริยากับกริยา หรือประโยคกับประโยค
๔. คำเชื่อมนามกับประโยค
๕. คำเชื่อมกริยากับประโยค

คำเชื่อมที่ผู้วิจัยจะศึกษาในบทนี้ คือคำเชื่อมกริยากับนาม ซึ่งต่อไปนี้ผู้วิจัย

จะเรียกสั้น ๆ ว่า คำเชื่อม เท่าที่รวบรวมได้มีทั้งหมด ๔๔ คำ ดังนี้ กระทบ กลาง ก่อน กับ กึ่งกลาง แก่ ไกล ไกล ข้าง จน จนถึง จาก เฉพาะ ชิด ณ ด้วย แต่ โดย ตรง ต่อ ตาม ตั้งแต่ ใต้ ถึง ท่ามกลาง ที่ นอก ใน บน เมื่อ เพราะ เพื่อ ภายใต้ ภายนอก ภายใน ภายหลัง เมื่อ ยัง รอบ ระหว่าง ริม สำหรับ ลู่ ไล่ หน้า หลัง เหนือ ให้

คำเชื่อมจะช่วยแสดงความสัมพันธ์ทางอรรถศาสตร์ระหว่างคำนามกับคำกริยาว่ามีลักษณะอย่างไร ความสัมพันธ์ลักษณะหนึ่ง ๆ อาจแสดงโดยคำเชื่อมได้หลายคำ และคำเชื่อม

บางคำจะช่วยแสดงความสัมพันธ์ลักษณะต่าง ๆ กันได้หลายลักษณะ

บทบาทของคำเชื่อมในการแสดงความสัมพันธ์ทางอรรถศาสตร์ ระหว่างคำนามกับคำกริยามีดังนี้

๑. คำเชื่อมช่วยแสดงความสัมพันธ์ทางอรรถศาสตร์ต่าง ๆ กัน

คำเชื่อมแสดงความสัมพันธ์ทางอรรถศาสตร์ต่อไปนี้

๑.๑ ผู้ทำ คำเชื่อมที่แสดงความสัมพันธ์ทางอรรถศาสตร์แบบ ผู้ทำ ได้แก่ โดย
ตัวอย่าง

เพลงนี้ / แต่ง / โดยคีตกวีชาวออสเตรเลีย

แต่ง เป็นคำกริยาแสดงอาการ

เพลงนี้ เป็น ผล

โดย เป็นคำเชื่อมแสดง ผู้ทำ

คีตกวีชาวออสเตรเลีย เป็น ผู้ทำ

๑.๒ ผู้ร่วม คำเชื่อมที่แสดงความสัมพันธ์ทางอรรถศาสตร์แบบ ผู้ร่วม ได้แก่ กับ
ตัวอย่าง

พ่อ / ไป / กับลูก

ไป เป็นคำกริยาแสดงอาการ

พ่อ เป็น ผู้ทำ

กับ เป็นคำเชื่อมแสดง ผู้ร่วม

ลูก เป็น ผู้ร่วม

๑.๓ ผู้เสริม คำเชื่อมที่แสดงความสัมพันธ์ทางอรรถศาสตร์แบบ ผู้เสริม ได้แก่

กับ ใน

ตัวอย่าง

นิต / เชี่ยวชาญ / ในการประพันธ์

เชี่ยวชาญ เป็นคำกริยาแสดงสภาพ

นิต เป็น ผู้ทรงสภาพ

ใน เป็นคำเชื่อมแสดง ผู้เสริม

การประพันธ์ เป็น ผู้เสริม

๑.๔ ผู้รับประโยชน์ คำเชื่อมที่แสดงความสัมพันธ์ทางอรรถศาสตร์แบบผู้รับประโยชน์
ได้แก่ เฉพาะ เพื่อ เพื่อ สำหรับ ให้

ตัวอย่าง

น้อย / เก็บ / หนังสือไว้สำหรับน้อง

เก็บ เป็นคำกริยาแสดงอาการ

น้อย เป็น ผู้ทำ

หนังสือ เป็น ผู้ถูก

สำหรับ เป็นคำเชื่อมแสดง ผู้รับประโยชน์

น้อง เป็น ผู้รับประโยชน์

๑.๕ เครื่องมือ คำเชื่อมที่แสดงความสัมพันธ์ทางอรรถศาสตร์แบบ เครื่องมือ
ได้แก่ กับ ด้วย โดย

ตัวอย่าง

เขา / กิน / ข้าวกับมือ

กิน เป็นคำกริยาแสดงอาการ

เขา เป็น ผู้ทำ

ข้าว เป็น ผู้ถูก

กับ เป็นคำเชื่อมแสดง เครื่องมือ

มือ เป็น เครื่องมือ

๑.๖ ลักษณะ คำเชื่อมที่แสดงความสัมพันธ์ทางอรรถศาสตร์แบบ ลักษณะ ได้แก่
ด้วย โดย

ตัวอย่าง

จำเลย / ชำ / คนโดยเจตนา

ชำ เป็นคำกริยาแสดงอาการ

จำเลย เป็น ผู้ทำ

คน เป็น ผู้ถูก

โดย เป็นคำเชื่อมแสดง ลักษณะ

เจตนา เป็น ลักษณะ

๑.๗ สาเหตุ คำเชื่อมที่แสดงความสัมพันธ์ทางอรรถศาสตร์แบบ สาเหตุ ได้แก่
ด้วย เพราะ

ตัวอย่าง

ผู้จัดการบริษัท / ล้มละลาย / ด้วยความรู้เท่าไม่ถึงการณ์

ล้มละลาย เป็นคำกริยาแสดงสภาพ

ผู้จัดการบริษัท เป็น ผู้ทรงสภาพ

ด้วย เป็นคำเชื่อมแสดง สาเหตุ

ความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ เป็น สาเหตุ

๑.๘ แหล่งเดิม คำเชื่อมที่แสดงความสัมพันธ์ทางอรรถศาสตร์แบบ แหล่งเดิม
ได้แก่ จาก ตั้งแต่

ตัวอย่าง

น้อง / ร้องไห้ / ตั้งแต่บ้าน

ร้องไห้ เป็นคำกริยาแสดงอาการ

น้อง เป็น ผู้ทำ

ตั้งแต่ เป็นคำเชื่อมแสดง แหล่งเดิม

บ้าน เป็น แหล่งเดิม

๑.๙ จุดหมาย คำเชื่อมที่แสดงความสัมพันธ์ทางอรรถศาสตร์แบบ จุดหมาย
ได้แก่ กับ แก่ จนถึง แต่ ต่อ ถึง ยัง สู ไล่

ตัวอย่าง

เขา / ดี / ต่อฉัน

ดี เป็นคำกริยาแสดงสภาพ

เขา เป็น ผู้ทำ

ต่อ เป็นคำเชื่อมแสดง จุดหมาย

ฉัน เป็น จุดหมาย

๑.๑๐ สถานที่ คำเชื่อมที่แสดงความสัมพันธ์ทางอรรถศาสตร์แบบ สถานที่ ได้แก่
กลาง กับ กึ่งกลาง ไกล ไกล ข้าง ชิด ณ ตรง ตาม ใต้ ท่ามกลาง ที่
นอก ใน บน ภายใต ภายนอก ภายใน รอบ ระหว่าง ริม หน้า หลัง เหนือ

ตัวอย่าง

หมา / นอน / ใต้เตียง

นอน เป็นคำกริยาแสดงอาการ

หมา เป็น ผู้ทำ

ใต้ เป็นคำเชื่อมแสดง สถานที่

เตียง เป็น สถานที่

๑.๑๑ เวลา คำเชื่อมที่แสดงความสัมพันธ์ทางอรรถศาสตร์แบบ เวลา ได้แก่
กระทั่ง ก่อน ใกล้ จน แต่ ตั้งแต่ ใน ภายหลัง เมื่อ ระหว่าง

ตัวอย่าง

หน้อย / ตื่น / ตั้งแต่ตีสี่

ตื่น เป็นคำกริยาแสดงอาการ

หน้อย เป็น ผู้ทำ

ตั้งแต่ เป็นคำเชื่อมบอก เวลา

ตีสี่ เป็น เวลา

อนึ่ง คำเชื่อมบางคำอาจแสดงความสัมพันธ์ทางอรรถศาสตร์ได้หลายแบบ เช่น

ก. กับ เป็นคำเชื่อมที่แสดงความสัมพันธ์ทางอรรถศาสตร์ระหว่างคำนามกับ

คำกริยา แตกต่างกันเป็น ๔ แบบ คือ

๑. ผู้ร่วม นิด / ริวาท / กับน้อง

๒. เครื่องมือ พ่อ / กิน / ข้าวกับตะเกียบ

๓. ผู้เสริม หน้อย / จริงจัง / กับชีวิต

๔. สถานที่ แดง / นิ่ง / กับพื้น

ข. ด้วย เป็นคำเชื่อมที่แสดงความสัมพันธ์ทางอรรถศาสตร์ระหว่างคำนาม

กับคำกริยา แตกต่างกันเป็น ๓ แบบ คือ

๑. เครื่องมือ นิด / วาด / รูปด้วยสีน้ำมัน

๒. ลักษณะ แดง / ทำ / ข้อสอบด้วยความตั้งใจ

๓. สาเหตุ เขา / ร้องไห้ / ด้วยความผิดหวัง

ค. โดย เป็นคำเชื่อมที่แสดงความสัมพันธ์ทางอรรถศาสตร์ระหว่างคำนาม

กับคำกริยา แตกต่างกันเป็น ๓ แบบ คือ

๑. ผู้ทำ หนังสือเรื่องนี้ / แดง / โดยนักเขียนมีชื่อ

๒. ลักษณะ เขา / ถึง / บ้านโดยสวัสดิภาพ

๓. เครื่องมือ น้อง / ไป / โรงเรียนโดยรถประจำทาง

ง. ใน เป็นคำเชื่อมที่แสดงความสัมพันธ์ทางอรรถศาสตร์ระหว่างคำนาม
กับคำกริยา แตกต่างกันเป็น ๔ แบบ คือ

๑. ผู้เสริม น้อย / เชี่ยวชาญ / ในวรรณคดีอังกฤษ
๒. จุดหมาย นื่อง / ปรารถนา / ในสิ่งดังาม
๓. เวลา ผลไม้ / ชุก / ในฤดูฝน
๔. สถานที่ แม่ / อยู่ / ในบ้าน

นอกจากนั้นคำเชื่อมบางคำเป็นได้ทั้งคำเชื่อมบอกเวลา และคำเชื่อมบอก
สถานที่ เช่น ใกล้เคียง ระหว่าง หลัง

ตัวอย่าง

เวลา : แดง / ออก / จากบ้านใกล้เคียง

สถานที่ : แดง / อยู่ / ใกล้วัด

๒. คำเชื่อมจำเป็นต้องใช้เพื่อช่วยแสดงความสัมพันธ์ทางอรรถศาสตร์ระหว่าง

คำนามกับคำกริยาบางลักษณะ

ความสัมพันธ์ทางอรรถศาสตร์ระหว่างคำนามกับคำกริยา ที่มีคำเชื่อมช่วยแสดง
จำแนกได้เป็น ๓ กลุ่ม ดังนี้

๒.๑ ความสัมพันธ์ทางอรรถศาสตร์ระหว่างคำนามกับคำกริยาที่จำเป็นต้องใช้
คำเชื่อมช่วยแสดงเสมอ

ความสัมพันธ์ทางอรรถศาสตร์ระหว่างคำนามกับคำกริยาในกลุ่มนี้ ได้แก่

๒.๑.๑ ผู้รับประโยชน์ คำเชื่อมบอกผู้รับประโยชน์จะปรากฏหน้า

ผู้รับประโยชน์ เสมอ ถ้าประโยคมี ผู้รับประโยชน์ แต่ไม่มีคำเชื่อม

ชนิดนี้ ประโยคจะผิดไวยากรณ์

ตัวอย่าง

พ่อ / ทำงาน / เพื่อลูก

*พ่อ / ทำงาน / ลูก

ในบางกรณีถ้าไม่มีคำเชื่อมบอกผู้รับประโยชน์ คำนามจะสัมพันธ์กับคำกริยาแบบ
แหล่งเดิม ไม่ใช่แบบ ผู้รับประโยชน์

ตัวอย่าง

ผู้รับประโยชน์ : เขา / ชื่อ / หนังสือให้น้อย

แหล่งเดิม : เขา / ชื่อ / หนังสือน้อย

๒.๑.๒ ลักษณะ คำเชื่อมบอกลักษณะจะปรากฏหน้า ลักษณะ เสมอ
ถ้าในประโยคมี ลักษณะ แต่ไม่มีคำเชื่อมชนิดนี้ ประโยคจะผิด
ไวยากรณ์

ตัวอย่าง

เขา / เติน / ด้วยความอดทน

*เขา / เติน / ความอดทน

๒.๒ ความสัมพันธ์ทางอรรถศาสตร์ระหว่างคำนามกับคำกริยา ที่จำเป็นต้องใช้
คำเชื่อมช่วยแสดงในบางกรณี

ความสัมพันธ์ทางอรรถศาสตร์ระหว่างคำนามกับคำกริยาประเภทนี้ ได้แก่

๒.๒.๑ ผู้ทำ คำเชื่อมบอกผู้ทำ จะปรากฏหน้า ผู้ทำ ในกรณีที่ผู้ทำมิได้
ปรากฏอยู่ต้นประโยค ถ้าผู้ทำอยู่ต้นประโยค คำเชื่อมชนิดนี้จะไม่
ปรากฏ

ตัวอย่าง

หนังสือเล่มนี้ / แต่ง / โดยนักเขียนสตรี

นักเขียนสตรี / แต่ง / หนังสือเล่มนี้

๒.๒.๒ ผู้ร่วม คำเชื่อมบอกผู้ร่วมจะปรากฏหน้า ผู้ร่วม คำกริยาบางคำ
ต้องปรากฏร่วมกับผู้ร่วม และผู้ร่วมนั้นจะต้องมีคำเชื่อมบอก
ผู้ร่วมปรากฏข้างหน้าเสมอ ถ้าไม่เช่นนั้นประโยคจะผิดไวยากรณ์

ตัวอย่าง

น้อง / ทะเลาะ / กับพี่

*น้อง / ทะเลาะ / พี่

คำกริยาบางคำไม่จำเป็นต้องปรากฏกับผู้ร่วม ถ้าคำเชื่อมบอกผู้ร่วมปรากฏ
หน้าคำนาม คำนามนั้นจะเป็นผู้ร่วม แต่ถ้าไม่ปรากฏ คำนามนั้นจะมีความสัมพันธ์กับคำกริยาเป็น
อย่างอื่น

ตัวอย่าง

ผู้ร่วม : เขา / ต่อย / กับน้อง

ผู้ถูก : เขา / ต่อย / น้อง

ตัวอย่าง

ผู้ร่วม : แดง / โกรธ / กับเพื่อน

จุดหมาย : แดง / โกรธ / เพื่อน

คำกริยาแสดงสภาพบางคำเมื่อปรากฏกับผู้ร่วม อาจมีหรือไม่มีคำเชื่อมบอกผู้ร่วมปรากฏข้างหน้าก็ได้

ตัวอย่าง

น้อง / คล้าย / กับพี่

น้อง / คล้าย / พี่

๒.๒.๓ เครื่องมือ คำเชื่อมบอกเครื่องมือจะต้องปรากฏหน้า เครื่องมือ

ในบางประโยคถ้ามี เครื่องมือ และมีผู้ถูก แต่ไม่มีคำเชื่อมบอก
เครื่องมือ ประโยคจะผิดไวยากรณ์

ตัวอย่าง

เขา / กิน / ข้าวกับมือ

*เขา / กิน / ข้าวมือ

คำกริยาแสดงอาการบางคำ เช่น กวัก ชี จะปรากฏร่วมกับ เครื่องมือ
ที่เป็นอวัยวะ โดยที่คำเชื่อมบอกเครื่องมือมักจะไม่มีปรากฏ

ตัวอย่าง

แดง / ชี / นิ้วไปที่ต้นมะม่วง

คำกริยาแสดงอาการจะปรากฏร่วมกับ เครื่องมือที่ใช้ เฉพาะคำกริยาแสดง
อาการนั้น ๆ โดยที่คำเชื่อมบอกเครื่องมือจะไม่ปรากฏ ทั้งนี้ยกเว้น เมื่อมีลักษณะพิเศษที่ควร
กล่าวถึง

ตัวอย่าง

เหม่ง / ตก / เบ็ด

เหม่ง / ตก / (ปลา) ด้วยเบ็ดคันที่ทำขึ้นเอง

๒.๒.๔ จุดหมาย คำเชื่อมบอกจุดหมายจะต้องปรากฏหน้า จุดหมาย
ในบางประโยคถ้ามี จุดหมาย แต่ไม่มีคำเชื่อมชนิดนี้ ประโยคจะ
ผิดไวยากรณ์

ตัวอย่าง

น้อย / เดิน / ถึงสนามหลวง

*น้อย / เดิน / สนามหลวง

คำเชื่อมบอกจุดหมายแบ่งย่อยได้ ๒ ชนิด คือ

ก. คำเชื่อมบอกจุดหมายของการเคลื่อนที่ เช่น สู่ ยัง ถึง

ตัวอย่าง

นักกีฬา / วิ่ง / สู่เส้นชัย

คำกริยาบางคำปรากฏร่วมกับจุดหมายชนิดนี้ได้ โดยไม่ต้องมีคำเชื่อม
บอกจุดหมาย เช่น ไป กลับ มา

ตัวอย่าง

น้อง / ไป / โรงเรียน

คำกริยาเหล่านี้ถ้ามีคำเชื่อมชนิดอื่นปรากฏ คำนามก็จะมี ความ
สัมพันธ์กับคำกริยาแบบนั้น ๆ

ตัวอย่าง

น้อง / ไป / จากโรงเรียน

จาก เป็นคำเชื่อมบอกแหล่งเดิม โรงเรียน เป็น แหล่งเดิม

ข. คำเชื่อมบอกจุดหมายของการกระทำที่ไม่มีการเคลื่อนที่ หรือ

จุดหมายของความรู้สึก เช่น กับ แก่ ต่อ ถึง ใน ยัง ใส่

ตัวอย่าง

นิด / ขยับ / ตากับน้อง

แดง / ประหวัด / ถึงอุบัติเหตุคราวก่อน

คำกริยาบางคำปรากฏร่วมกับ จุดหมาย ชนิดนี้ได้โดยไม่ต้องมีคำเชื่อม

บอกจุดหมาย คำกริยาเหล่านี้เป็นกริยาแสดงอาการก็มี เช่น

บนบาน สั่งเวร เป็นกริยาแสดงความรู้สึกก็มี เช่น โกรธ

รัก เป็นต้น

ตัวอย่าง

กริยาแสดงอาการ : เขากำสั่ง / บนบาน / สั่งศักดิ์สิทธิ์

กริยาแสดงความรู้สึก : แดง / โกรธ / นิด

๒.๒.๕ แหล้งเดิม คำเชื่อมบอกหล้งเดิมจะปรากฏหน้า หล้งเดิม
ในบางประโยคถ้ามี หล้งเดิม แต่ไม่มีคำเชื่อมบอกหล้งเดิม
ประโยคจะผิดไวยากรณ์

ตัวอย่าง

น้อง / เชี่ย / ผกจากงาน

*น้อง / เชี่ย / ผกงาน

คำกริยาแสดงอาการบางคำ เช่น กรรโชก ขโมย ชิง ชื้อ ยืม
แย่ง ปรากฏร่วมกับ หล้งเดิม ที่เป็นบุคคล โดยไม่ต้องมีคำเชื่อม
บอกหล้งเดิม

ตัวอย่าง

เขา / แย่ง / ของเล่นน้อง

เขา / แย่ง / ของเล่นจากน้อง

๒.๒.๖ สาเหตุ คำเชื่อมบอกสาเหตุจะปรากฏหน้า สาเหตุ ในกรณีที่
คำกริยาในประโยคเป็นคำกริยาชนิดแสดงอาการ และแสดงสภาพ
ถ้าไม่ปรากฏคำเชื่อมบอกสาเหตุหน้า สาเหตุ ประโยคจะผิด
ไวยากรณ์

ตัวอย่าง

น้อง / ร้องไห้ / เพราะความผิดหวัง

*น้อง / ร้องไห้ / ความผิดหวัง

ตัวอย่าง

นิด / อ้วน / เพราะขนมหวาน

*นิด / อ้วน / ขนมหวาน

คำกริยาแสดงความรู้สึกอาจปรากฏกับ สาเหตุ ได้โดยไม่ต้องมี
คำเชื่อมบอกสาเหตุ

ตัวอย่าง

แดง / ตกใจ / เพราะเสียงนกเค้าแมว

แดง / ตกใจ / เสียงนกเค้าแมว

๒.๒.๗ สถานที่ คำเชื่อมบอกสถานที่จะปรากฏหน้า สถานที่ หรือในบางประโยค ถ้ามี สถานที่ แต่ไม่มีคำเชื่อมบอกสถานที่ ประโยคจะผิดไวยากรณ์

ตัวอย่าง

พ่อ / เก็บ / เอกสารในลิ้นชักโต๊ะทำงาน

*พ่อ / เก็บ / เอกสารลิ้นชักโต๊ะทำงาน

คำกริยาแสดงอาการ และคำกริยาแสดงสภาพบางคำก็ปรากฏกับสถานที่ ได้โดยไม่ต้องมีคำเชื่อม ที่เป็นคำกริยาแสดงอาการ เช่น กระทบ เกย ที่เป็นคำกริยาแสดงสภาพ เช่น นอง เจ็ง เกลื่อน

ตัวอย่าง

เศษกระดาษ / เกลื่อน / ห้อง

ถ้าคำกริยาเป็นกริยาแสดงความรู้สึก และสถานที่เป็นอวัยวะ คำเชื่อมชนิดนี้อาจปรากฏหรือไม่ก็ได้

ตัวอย่าง

แม่ / เจ็บ / ที่หลัง

แม่ / เจ็บ / หลัง

๒.๒.๘ เวลา คำเชื่อมบอกเวลาจะปรากฏหน้า เวลา ในบางประโยคถ้ามี เวลา แต่ไม่มีคำเชื่อมบอกเวลา ประโยคจะผิดไวยากรณ์

นิต / คسึนไส้ / ตอนเช้า

*นิต / คสึนไส้ / เช้า

คำเชื่อมบอกเวลา อาจแสดงเวลาของคำกริยาแสดงอาการ แสดงสภาพ หรือแสดงความรู้สึกก็ได้

ตัวอย่าง

กริยาแสดงอาการ : ดวงอาทิตย์ / ตก / ตอน ๖ โมงเย็น

กริยาแสดงสภาพ : ประตู / เปิด / ตั้งแต่เช้า

กริยาแสดงความรู้สึก : น่อง / ครั่นตัว / ตอนเย็น

คำเชื่อมบอกเวลาบางคำอาจปรากฏกับ เวลา หรือไม่กี่ได้ และ
ไม่ทำให้ความหมายของประโยคเปลี่ยนแปลงไป

ตัวอย่าง

เขา / ไป / โรงเรียนตอน ๔.๐๐ นาฬิกา

เขา / ไป / โรงเรียน ๔.๐๐ นาฬิกา

คำเชื่อมบอกเวลาบางคำ เมื่อปรากฏกับ เวลา จะทำให้ความหมาย
ของประโยคเปลี่ยนแปลงไป

ตัวอย่าง

นิต / ท่อง / หนังสือจนกระทั่งดึก

นิต / ท่อง / หนังสือดึก

เมื่อมีคำเชื่อม จนกระทั่ง เวลาดึก จะเป็นเวลาสิ้นสุดของการ
ท่องหนังสือ แต่เมื่อไม่มีคำเชื่อม จนกระทั่ง เวลาดึก จะเป็น
เวลาที่ท่องหนังสือ

๒.๓ ความสัมพันธ์ทางอรรถศาสตร์ระหว่างคำนามกับคำกริยาที่อาจใช้คำเชื่อม ช่วยหรือไม่ก็ได้

ความสัมพันธ์ทางอรรถศาสตร์ระหว่างคำนามกับคำกริยาประเภทนี้ มีเพียง
ชนิดเดียว คือ ผู้เสริม

คำเชื่อมบอกผู้เสริม อาจปรากฏหน้า ผู้เสริม หรือไม่ก็ได้ และไม่ทำให้
ความหมายของประโยคแตกต่างกันแต่อย่างใด

ตัวอย่าง

นิต / เชี่ยวชาญ / ในการประพันธ์

นิต / เชี่ยวชาญ / การประพันธ์

๓. คำเชื่อมช่วยระบุความสัมพันธ์ทางอรรถศาสตร์ระหว่างคำนามกับคำกริยาให้แน่ชัด
ความสัมพันธ์ทางอรรถศาสตร์บางชนิดใช้คำเชื่อมช่วยแสดงความสัมพันธ์หรือไม่ก็ได้
แต่ในบางกรณีถ้าไม่ใช้คำเชื่อมประโยคจะกำกวม เมื่อใช้คำเชื่อม คำเชื่อมจะช่วยระบุว่า เป็น
ความสัมพันธ์ทางอรรถศาสตร์แบบใด

๓.๑ ระบุความสัมพันธ์แบบ สถานที่

ตัวอย่าง

น้องเอาไป / ทำ / บ้าน

ทำ เป็นคำกริยาแสดงอาการ

น้อง เป็น ผู้ทำ

เอา เป็นคำกริยาแสดงอาการ

ไป เป็นคำขยายคำกริยาแสดงอาการ

บ้าน เป็น ผล หรืออาจเป็นสถานที่

ตัวอย่างประโยคข้างบนนี้อาจมีความหมายเป็น ๒ อย่าง คือ

ก. น้องเอาไปสร้าง บ้าน หรือ

ข. น้องเอาไปทำอะไรที่บ้าน

เมื่อเราใช้คำเชื่อม ที่ เดิมข้างหน้าคำว่า บ้าน คำเชื่อมจะช่วยระบุ
ความสัมพันธ์ทางอรรถศาสตร์ว่าเป็น สถานที่

ตัวอย่าง

น้องเอาไป / ทำ / ที่บ้าน

๓.๒ ระบุความสัมพันธ์แบบแหล่ง เดิม

ตัวอย่าง

เขา / แย่ง / ของเล่นน้อง

แย่ง เป็นคำกริยาแสดงอาการ

เขา เป็น ผู้ทำ

ของเล่น เป็น ผู้ถูก

น้อง เป็น แหล่งเดิม หรือเป็นคำขยายคำนาม ของเล่น แสดงว่า
เป็นเจ้าของ

ตัวอย่างประโยคข้างบนนี้มีความหมายเป็น ๒ อย่าง คือ

ก. เขาแย่งของเล่นจากน้อง หรือ

ข. เขาแย่งของเล่นของน้อง

เมื่อเราใช้คำเชื่อม จาก เดิมข้างหน้าคำว่า น้อง คำเชื่อมจะช่วยระบุ
ความสัมพันธ์ทางอรรถศาสตร์ว่าเป็น แหล่งเดิม